

Ki bűnhődjék a mozdonyvezető haláláért?

— Pörújítást kér a boldogtalan anya. — Egy rejtélyes módon történt szerencsétlenség aktái a szegedi ügyészség előtt. —

(Saját tudósítónktól.) Három évvel ezelőtt, 1910. szeptember 24-én, rémes szerencsétlenség történt a Szeged-állomáson. Reggel háromnegyed hétkor az egyik tolató mozdony, amelyet Marosi Károly gépész vezetett, elgázolta a síneken áthaladó Pericht Demeter máv. mozdonyvezetőt, aki az állomási főnökhöz igyekezett. Az ügyet az tette komplikálttá, hogy amikor Pericht fölért a töltésre és rálépett az első sínparra, az ott lévő mozdonyból Palócz Ferenc fűtő, forró gőzt eresztett a szerencsétlen emberre, aki megijesztve ugrott át a második sínre, ahol aztán Marosi a mozdonyával elütötte.

Perichtnek a két lábát elmetasztotta a vonat és fél óráig minden orvosi segély nélkül hagyta fekiidni az állomáson, aminek következtében a közkörházba szállítása után hamarosan meghalt. A szerencsétlenül járt mozdonyvezetőnek anyját, özvegy Milánovicst Jánosné mélyen megrendítette a fia halála. A kétségbeesett asszony, — akinek Pericht fogadott fia volt, — mindent elkövetett, hogy azok az emberek, akik fiának halálát akár gondatlanságból, akár pedig bűnös szándékból előmozdították, megbűnhődjenek.

Milánovicstné ugyanis a fia halála után arról értesült, hogy Pericht Demeter, *borzasztó az áldozata*. Pericht, aki nagyon ambíciózus fiatalember volt, magán szorgalmából elvégezte a felsőipariskola tanfolyamát és így magasabb kvalifikáció birtokában, folyamodott a máv igazgatóságához, hogy helyezték át Budapestre a fűtőházhoz. Emiatt kollégái nagyon irigykedtek rá; különösen Marosi gépész és Palócz fűtő. Állítólag ezek az emberek voltak azok, akik a kriminális napon elűzentek Pericht mozdonyvezetőhöz, aki a Tisza-pályaudvaron tolatott, — hogy menjen az állomásra, mert áthelyezése ügyében a főnök beszélni akar vele. Pericht a síneken át a legközelebbi uton akart odamenni és ekkor történt a katasztrófa.

Milánovicstné először Rostos Aladár ellen tett följelentést, aki akkor ügyeletes forgalmi tiszt volt az állomáson, mert azt hitte, hogy Rostos mulasztása miatt nem részesült a fia az első segélyben és ezért halt meg. A törvényszék azonban 1911. február 3-án tartott tárgyalásán teljesen rehabilitálta Rostost, akiről kitiint, hogy eleget tett kötelességének. Ezt az ítéletet a tábla, később a Kuria is helybenhagyta.

Milánovicstné azonban időközben megtudta, hogy tulajdonképpen kit terhel bűn a fia haláláért és *pörújításért folyamodott most a szegedi ügyészségnél*. Ezuttal Marosit és Palóczot vádolja *szándékos emberölés büntetéseért*. A rettenetes vádhoz nagyon súlyos tanuvallomásokat csatol, amelyek bevilágítanak egy kissé ebbe a misztikus ügybe. Az egyik tanuvallomás, amelyet Kovács Antalné tesz, így hangzik:

Én Marosit bűnösnek tartom, mert elejétől végig láttam az esetet. A megboldogultat láttam, mikor a mozdony felé ment egy barátjával, és a vonat gyorsan jött be, holott *hallottam, hogy a vonatnak lassan kell jönni*, mikor a vonat bejött, a barátja felugrott a mozdonyra és kezét fogott a mozdonyvezetővel, a bodogult pedig 3 lépésnyi távolságra maradt a vonattól a mozdonyvezető csavart egy srófot, erre borzasztó nagy gőz csapott ki a mozdonyból, mire én néztem a gőzt, láttam, hogy *a megboldogultnak az arcába csapódott a gőz*, láttam, hogy a megboldogult az arcához kapott és a vonat alá esett, én kiabáltam, Istenem ezt az embert leforrázták a vonat alá esett, kiabáltak a munkások is velem együtt, hogy álljon meg a vonat, ember van alatta, de *a vonat annál sebesebben ment*, azt nem

tudom kiszámítani, hogy hány percre, de azért mégis megállt a vonat, mire a mozdonyvezető odajött, a munkások megtámadták és azt mondták neki, miatta kiabáltunk és hogy nem vette észre a zökkenést? mire Marosi azt mondta: *Észre vettem én a zökkenést*. — A megboldogult pedig belekapaszkodott a láncokba, felült és azt mondta: Jaj Istenem, miért forráztak engem le, én pedig azt mondtam, borzasztó is volt az a gőz a mi a mozdonyból kijött, én már láttam, mikor a mozdonyból eresztették a vizet, mert a sógorom mozdonyvezető, de ilyen borzasztó gőzt nem láttam. Mire az emberek ott azt mondták, hogy Zombolyán kellett volna vizet eresztetni, de ő nem eresztett, azért volt az a túl nagy gőz, hiszen még az üveg is elpattant, akkor már Marosi nem volt ott és azt mondta, elmegyek iszok egyet. Hát ilyen csak egy iszákos ember lehet, aki egyuttal könnyelmű is, mert hogy ő ezt ne látta volna, akkor könnyelműségből követte el az egész esetet. Én a perronon álltam, oda pedig az 5-ik vágányon történt a szerencsétlenség, az eső is esett, még is tisztán láttam, amikor neki is meg kellett volna látnia, de persze amint nyilatkozott Kaszáné előtt, hogy *neki anyyi egy ember feje, mint egy csirkéjé, nem első esetem ez és lássa mégis itt vagytok*. Vallomásmat esküvel is kész vagyok bizonyítani. Előttünk: Kun Márton és Kun Mártonné.

Van itt aztán még egy írás, amelyet Pericht anyja adott be az ügyészséghez. Az asszony tanukkal bizonyítja, hogy fia halálára vonatkozólag egy szemtanu, neki milyen bizonyítást mondott. Ez *szó szerinti* a következőkép szól:

Bizonyítom és erősítem, hogy előttem Zsurkala Mariska Szeged állomás Restaráció konyhába való leány, aki jelen volt a fiam szerencsétlensége esetén, elmesélte a borzasztó szerencsétlenséget, úgy, hogy azóta se nyugtom, se egészségem 1 órához sem volt. Kimentem az állomásra, Kasza Józsefné nevezetű asszony küldött, hogy keressem fel Jánosi nevezetű férfit a Rókus-állomáson, mikor felkerestem, ő elküldött viszont Szeged állomásra, hogy keressem fel Zsurkala Máriát, én elmentem s kihívatam a cselédemem, mikor a leány kijött és előadtam neki, hogy hallottam, hogy ő tudja a fiam borzasztó halálát, mire a leány kérdés nélkül sirva mondta el „jaj nagysága a maga fiával jól elbántak, azóta mindig félek, ha rá gondolok arra a fiatal emberre, hogy kiabált, átkozta az ellenségét, hogy nem csak a lelke kiabált, hanem a teste is le volt forrázva. *A maga fiát meg is mérgezték*, csak nem akarta meginni felit megitta, felit pedig ott hagyta, akkor a mentőket felbízatták, hogy ők adják be, mire kórházba beérnek, hogy bekövetkezzen a halál, hogy ne tudjon semmit se mondani, magát pedig nagyon hívta a fia, hogy megmondja magának, hogy mi történt vele és azért magát nem is bocsátották a fiához, hogy maga ne tudja, hogy mi történt vele. Ezeket a következő tanukkal is bizonyítom. Angelina Miletina †. Gorecky Imre. Ezt bizonyítja Luki Annuska is. Özv. Milánovicst Jánosné.

Hasonló vallomást nyújtott be Radojcsics József szobrász is, aki szintén látta az esetet. És a szegedi ügyészség ilyen súlyosan terhelő vallomások dacára a szerencsétlen anyját, aki három év óta minden nap elcsatja a fiát, *elutasította* a pörújítási kérelmével. Az elutasító határozatot most közzétették Milánovicstnéval, aki ez ellen a szegedi főügyészséghez felebbezett. Milánovicstné ügyvédje pedig, László Károly dr., a budapesti törvényszéken 10.000 koronás kártérítési pört indított a Máv eleln.

A szegedi főügyészség valószínűleg el fogja rendelni a pörújítást, mert a boldogtalan asszony újabb és újabb adatokat szerez minden nap és meg nem nyugszik addig, a míg ki nem derül, hogy ki a bűnös fiának haláláért.

Egy szegedi patikus és a trachoma-járvány.

— Harcz János csodaszere. —

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és sokat hányatott éltű ember halt meg a napokban. Harcz Jánosról van szó, akinek patikája volt hosszú évekig a Kálvária-uton és aki csodaszert talált fel a trachoma-járvány leküzdésére. Később eltávozott Szegedről, Afrikába vándorolt, hol beteggé lett s hazajött Magyarországra, meghalni.

Husz esztendeig gyógyított Szegeden Harcz János. Mindenki ismerte az alacsony termetű, kissé kövér, tömött fehér bajuszu és cigányosan barna arcú embert. A Kálvária-uton vonultak be a tanyai magyarok és bizony meg-megálltak a Harcz-patika előtt. Vérben forgó, leragadt szemű magyarokon, akik az *egyiptomi szembetegség* szerencsétlen jelei voltak, mindig megesett Harcz János szíve. Töprengett, gondolkodott, aztán mindenféle patikaszert szedett elő, összegyúrta, ikavarta őket és kísérletezni kezdett. Legelőször is magán-magán. Trachomamérget csepegtetett a szemébe, hogy meggyőződjön róla, mit ér a találmánya. Rövidesen *meggyógyult*. Nagy boldogságában nem szólt senkinek. Egy napon szomszédolni járt a városi árvalházban. A gondnok két tanyai gyerekkel libelődött épen.

— Vakok szegények, — mondta, — fel kell küldeni őket Pestre a vakok intézetébe. A trachoma!

A patikus megkérte a gondnokot, hogy utazásig hagyja nála a két gyereket, a két boldogtalan testvért, ő majd gondjukat viseli. Beletelt egy hét is, mire a gondnok a gyerekekért ment.

— Köszönöm a szíveségét, Harcz ur... Ma fölviesszük őket a vakok intézetébe.

— Mire jó az, gondnok ur, hiszen mind a két gyermeknek ép a látása.

A csodának és a még csodásabb szernek hamarosan híre terjedt. A tanyák szembajos népe ellepte a kis patikát, az udvart, az utcát. Kocsisám tódultak a vörös szemű emberek. Harcz János csak patikus volt, orvosi diploma nélkül, — félt a hatóság üldözésétől. Orvoshihoz fordult tehát. Cserey Zsigmond dr. aki több mint orvos, mert *Szinéri György* néven a szépirodalomban is sikerrel dolgozik, nagy megértéssel fogadta a találmányt és mint hatósági orvos véleményt szerkesztett, amely lehetővé tette a szérummal való kezelést. Harcz János hozzáértő orvosra bízta a gyógyítást. Pár hónap múlva váratlanul ragyogó eredményt értek el. A trachomások halálkodva emlegették a patikus nevét. Mivel azonban tudományosan nem próbálták ki a szert, így Harcz Jánost *eltitották a trachoma gyógyításától*.

Ezzel megkezdődött a csodatevő patikus vándorlása. Gyógyszertárát eladva, Szegedről Budapestre költözött s itt mindjárt a belügyminisztértől kért engedélyt, hogy szerével szemorvosok kórházakban gyógyítsanak. Hieronymi Károly volt akkor a belügyminiszter és Chyzer Kornél a közegészségügy legfőbb öre. Az engedélyt megtagadták. Magán-uton folyt tehát tovább a gyógyítás. A tudományos elismerés pálmája után hiába áhított Harcz, az a vágya sem teljesült, hogy tisztességes áron eladja az államnak a trachoma gyógyításának titkát. Rövid kísérletezés után fogta magát és egy fiatal magyar orvossal Kairóba ment. Itt a saját költségén klinikát állított fel, abban a városnegyedben, ahol a legborzasztóbban dúl a trachoma.

Csak hogy Kairóban is darázs-fészek volt az, ahova járkást osztó keze nyúlt. Angol, német, francia és arab orvosok szövetkeztek a bevándorolt magyar ellen. Az angol kormány kairói képviselője elutasította kérelmét s nem maradt más hátra, mint ingyen gyógykezelné a szegény, szenvedő arabokat. Közben el kellett adnia Budapesten szerzett gyógyszerárát, hogy állja a harcot, amelybe inkább szerencsétlen, mint szerencsés fölfelezése sodorta. Egy évi küzködés eredménye *súlyos betegség* lett, amelyről ő maga azt mondta, hogy a maláriához hasonló láz. Ha-